

PROGRAMACIÓN DE EDUCACIÓN PLÁSTICA, VISUAL E AUDIOVISUAL

1º e 3º ESO

CURSO 2021/2022

José Eliseo Bello Vázquez

0.1 INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN.....	4
0.2 OBXECTIVOS DA EDUCACIÓN SECUNDARIA OBRIGATORIA.....	5
0.3 COMPETENCIAS CLAVE.....	6
1º da ESO.....	8
1.1 OBXECTIVOS 1º ESO	8
1.2 CONTIDOS, ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE E TEMPORIZACIÓN 1º ESO.....	9
1.3 CRITERIOS DE AVALIACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE, COMPETENCIAS CLAVE E CONTIDOS MÍNIMOS 1º ESO	12
1.4 INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN 1º ESO	16
1.5 METODOLOXÍA DIDÁCTICA 1º ESO.....	20
1.6 MATERIAIS E RECURSOS 1º ESO.....	20
1.7 CONTRIBUCION Ó PLAN LECTOR 1º ESO	21
1.8 CONTRIBUCIÓN Ó PLAN TIC 1º ESO.....	21
1.9 CONTRIBUCIÓN Ó PROXECTO LINGÜÍSTICO 1º ESO.....	21
1.10 SECUENCIACIÓN TEMPORAL 1º ESO	21
1.11 PROCESO DE AVALIACIÓN DE 1º ESO	21
1.12 CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN 1º ESO.....	22
1.12.a ALUMNADO COA MATERIA PENDENTE DE 1 ºESO	22
1.13 MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE.....	23
1.14 AVALIACIÓN DA PROGRAMACIÓN DE 1º ESO.....	23
1.15 ACTIVIDADES EXTRAESCOLARES E COMPLEMENTARIAS 1º ESO.....	26
3º da ESO.....	27
3.1 OBXECTIVOS 3º ESO	27
3.2 CONTIDOS, ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE E TEMPORIZACIÓN 3º ESO.....	28
3.3 CRITERIOS DE AVALIACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE, COMPETENCIAS CLAVE E CONTIDOS MÍNIMOS 3º ESO	31
3.4 INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN 3º ESO	36
3.5 METODOLOXÍA DIDÁCTICA 3º ESO.....	38
3.6 MATERIAIS E RECURSOS 3º ESO.....	39

3.7 CONTRIBUCIÓN Ó PLAN LECTOR 3º ESO	39
3.8 CONTRIBUCIÓN Ó PLAN TIC 3º ESO.....	39
3.9 CONTRIBUCIÓN Ó PROXECTO LINGÜÍSTICO 3º ESO.....	40
3.10 SECUENCIACIÓN TEMPORAL 3º ESO	40
3.11 PROCESO DE AVALIACIÓN DE 3º ESO	40
3.12 CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN 3º ESO.....	41
3.12.a ALUMNADO COA MATERIA PENDENTE DE 3 ºESO	41
3.13 MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE	42
3.14 AVALIACIÓN DA PROGRAMACIÓN DE 3º ESO.....	43
3.15 ACTIVIDADES EXTRAESCOLARES E COMPLEMENTARIAS 3º ESO.....	46
3.16 ADENDA EN CASO DE ENSINO SECUNDARIO NON PRESENCIAL OU MIXTO POR MOR DA PANDEMIA	
COVID-19	46
SINATURAS.....	47

0.1 INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

A educación plástica dentro da Educación Secundaria, enténdese como o ámbito de desenvolvemento das capacidades perceptivas, estéticas e expresivas da persoa para comprender as formas e a súa expresión. Desenvolvendo e fomentando a capacidade observadora e traballando os recursos procedementais (instrumentos e técnicas) conseguiremos a expresión do pensamento de forma visual e gráfico- plástica.

A sociedade actual posúe unha extraordinaria capacidade para producir e consumir imaxes facilmente transmisibles a través dos medios de comunicación. Estas constitúen un poderoso medio de expresión, coñecemento e transformación da realidade e poden ser un medio de manipulación do pensamento das persoas. Cómpre potenciar, a través da análise e da valoración das mensaxes visuais, un xuízo crítico no alumnado co que poida acadar un criterio propio. Asimesmo o auxe das novas tecnoloxías fai necesario que dotemos aos alumnos do coñecemento destas linguaxes propias que lles permitan utilizalas sen o risco de perder a súa individualidade.

Con esta finalidade, establécese esta programación, tendo en conta a seguinte lexislación de referencia:

- Decreto 133/2007 do 5 de xullo, polo que se regulan as ensinanzas da educación secundaria obrigatoria na Comunidade Autónoma de Galicia (DOG do 13 de xullo de 2007).
- Orde 6/9/2007 (DOG 12-7), pola que se desenvolve a implantación da educación secundaria obrigatoria na comunidade autónoma de Galicia.
- Orde 21/12/2007 pola que se regula a avaliación e cualificación do alumnado da ESO (DOG do 7 de xaneiro de 2008) e na Circular (8/2009 da Dirección Xeral de Educación Formación Profesional e Innovación Educativa, pola que se regulan algunhas medidas de atención á diversidade.
- Decreto 86/15, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Resolución do 27 de xullo de 2015, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa, pola que se ditan instrucións para a implantación, no curso 2015/16, do currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.

- Resolución do 15 de xullo de 2016, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa, pola que se ditan instrucións para a implantación, no curso 2016/17, do currículo establecido no Decreto 86/2015, do 25 de xuño.

0.2 OBXECTIVOS DA EDUCACIÓN SECUNDARIA OBRIGATORIA

A educación secundaria obrigatoria contribuirá a desenvolver nos alumnos e nas alumnas as capacidades que lles permitan:

- a) Asumir responsablemente os seus deberes no traballo diario, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
- d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.
- e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
- f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.
- g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.

- h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.
- i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.
- l) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.
- m) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.
- n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.
- ñ) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.
- o) Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersoal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

0.3 COMPETENCIAS CLAVE

Dende a nosa materia, contribuiremos á adquisición das competencias clave:

- Comunicación lingüística (CCL): favorecendo a comprensión e a expresión oral e escrita ao promover o coñecemento e a utilización do vocabulario específico referido á expresión artística e ao explorar diferentes canles de comunicación

- Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT): utilizando a linguaxe simbólica, e ao afondar en aspectos especiais da realidade e na súa representación gráfica. Tamén se adestran procedementos relacionados co método científico como a observación, experimentación, descubrimento, reflexión e análise.
- Competencia dixital (CD): dando especial importancia ao uso de ferramentas tecnolóxicas para a creación de producións audiovisuais
- Aprender a aprender (CAA): ao favorecer a reflexión sobre os procesos e a propia experimentación creativa xa que esta implica a toma de conciencia das propias capacidades e recursos, así como a aceptación dos propios erros como instrumentos de mellora.
- Competencias sociais e cívicas (CSC): as producións artísticas pódense plantexar como traballo en equipo, sendo unha oportunidade para fomentar a cooperación, o respecto, a tolerancia.... Por outra banda, o fomento da creatividade na aula leva a valorar diversos enfoques e plantexamentos.
- Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE): en todo o proceso de creación, hai que converter unha idea nun produto; e para elo deben desenrolarse estratexias de planificación, de previsión de recursos de anticipación e de avaliación de resultados. Este proceso obriga o alumnado a tomar decisións de maneira autónoma. Todo isto, xunto co espírito creativo, a experimentación, a investigación e a autocrítica, fomentan a iniciativa e o espírito emprendedor.
- Conciencia e expresións culturais (CCEC): poñendo o énfases en ampliar o coñecemento dos diferentes códigos artísticos e na utilización das técnicas e os recursos que lle son propios. O alumnado aprende a mirar, ver, observar e percibir, e, dende o coñecemento da linguaxe visual, a apreciar os valores estéticos e culturais das producións artísticas. Por outra banda, estase contribuindo a esta competencia cando se experimenta e investiga con diversidade de técnicas plásticas e visuais e se é capaz de expresarse a través da imaxe.

1º DA ESO

1.1 OBXECTIVOS 1º ESO

- a) Recoñecer a importancia da imaxe nos medios de comunicación de masas, a súa influencia no pensamento social e actuar de modo crítico ante as mensaxes visuais.
- b) Valorar a expresión plástica como medio de expresión artística de sociedades e culturas diferentes. Apreciar como un xeito de entendemento e concordia entre pobos, valorando as súas similitudes e diferenzas.
- c) Recoñecer, comprender e valorar as manifestacións da cultura galega, apreciando o patrimonio cultural e contribuíndo a súa conservación e mellora.
- d) Sensibilizar ao alumno ante o goce artístico e acadar os recursos suficientes para apreciar diferentes representacións artísticas.
- e) Adquirir e empregar con precisión a terminoloxía específica da linguaxe plástica, visual e audiovisual.
- f) Desenvolver o pensamento lóxico e matemático na resolución do proceso creativo aplicado á representación de formas e espazos mediante o emprego das proporcións e da perspectiva.
- g) Expresarse con creatividade, utilizando as diversas ferramentas e técnicas plásticas e visuais, relacionándoas con outras linguaxes e aplicando nas súas creacións as tecnoloxías da información e da comunicación mais axeitadas.
- h) Utilizar a linguaxe plástica para expresar emocións e sentimentos, vivencias e ideas, contribuíndo á comunicación, reflexión crítica e respecto entre as persoas.
- i) Planificar e reflexionar, de forma individual ou colectiva, sobre o proceso de realización dun obxecto partindo duns obxectivos prefixados e revisar e valorar, ao final de cada fase, o estado do seu desenvolvemento.
- j) Aplicar as distintas técnicas de traballo cooperativo fomentando a responsabilidade e favorecendo o diálogo e a comunicación.
- k) Establecer unha actitude positiva ante os novos retos, admitindo os erros e valorando os acertos como parte do proceso de formación do individuo.

1.2 CONTIDOS, ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE E TEMPORIZACIÓN 1º ESO

BLOQUE	CONTIDOS	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	Nº SESIÓNS
1	B1.1. Elementos configurativos da imaxe: punto, liña e plano. B1.2. Aprecio do uso que os/as artistas fan do punto, a liña e o plano para aplicalo ás propias composicións.	- Visualización de distintas producións gráfico-plásticas e análise dos elementos configurativos da imaxe nas mesmas	1
1	B1.3. O punto como elemento máis sinxelo na comunicación visual. B1.4. Posibilidades gráficas e expresivas da liña en relación ao seu trazado, o seu grosor ou a súa velocidade. B1.5. Calidades do plano como elemento compositivo e como construtor de volume.	- Realización de composicións baseadas en formas orgánicas na que se experimente co valor expresivo do punto e a liña e as súas posibilidades tonais, aplicando distintos graos de dureza, distintas posicións do lapis de grafito ou de cor (tomado ou vertical) e a presión exercida na aplicación, en composicións a man alzada	4
1	B1.6. Elementos de expresión plástica: liña, textura e cor.	- Realización dun collage con papel rasgado, cortado...etc, experimentando con distintas texturas e cores e utilizando o plano como elemento compositivo e volumétrico. - Realizar unha composición que transmita emocións básicas (calma, violencia, liberdade, opresión, alegría, tristura, etc.) utilizando diversos recursos gráficos en cada caso (claroscuro, liñas, puntos, texturas, cores, etc.).	2
1	B1.7. Composición: elementos. B1.8. O ritmo na composición.	- Realizar unha composición con elementos xeométricos nas que se apliquen conceptos de proporción, equilibrio e ritmo.	2
1	B1.9. A cor coma fenómeno físico e visual. Mestura aditiva e mestura substractiva. B1.10. Círculo cromático. Cores complementarias	- Explicación e experimentación coa cor-luz e cor-pigmento - Realización dun círculo cromático sinxelo e aplicación a unha composición abstracta	1 4
1	B1.11. Texturas naturais e artificiais. Capacidade expresiva das texturas	- Realización dun catálogo de texturas visuais e táctiles. - Realizar unha composición na que se integren varias texturas como un elemento expresivo máis.	2 2

1	B1.12. Materiais e técnicas de debuxo e pintura. Técnicas plásticas: secas, húmidas e mixtas.	Este contido se desenvolverá ao longo das actividades anteriores	Este contido se desenvolverá ao longo das actividades anteriores
2	B2.1. Imaxe e a comunicación visual. Iconicidade. Graos de iconicidade. Imaxe figurativa e imaxe abstracta.	- Representar un referente real en catro niveis de iconicidade, dende a figuración realista ata chegar á abstracción	4
2	B2.2. Comunicación visual. Símbolos e iconas. B2.4. Comunicación visual: elementos que interveñen nela.	- Diseñar símbolos e iconos para un espazo concreto do centro escolar ou un espazo ficticio.	6
2	B2.3. O cómic: medio de expresión. Linguaxe do cómic.	- Crear unha pequena tira cómica usando correctamente a linguaxe do cómic	4
2	B2.4. Comunicación visual: elementos que interveñen nela.	- Análizar os elementos comunicativos e función de imaxes fixas propostas polo profesor ou o alumnado .	4
2	B2.5. Comunicación audiovisual: características e elementos que interveñen nela.	- Análizar os elementos comunicativos en función de mensaxes audiovisuais propostos polo profesor ou o alumno.	4
2	B2.6. Funcións das mensaxes na comunicación visual e audiovisual.		
3	B3.1. Elementos xeométricos fundamentais: punto, liñas e direccións. Posicións relativas entre rectas: paralelas, cortantes e perpendiculares.	- Definir os elementos xeométricos fundamentais e as posicións relativas entre rectas.	1
3	B3.2. Manexo da escuadra e cartabón para o trazado de paralelas, perpendiculares e rectas a 45 grados.	- Realizar láminas con deseños de trazados de rectas paralelas, transversais e perpendiculares utilizando escuadra e cartabón con suficiente precisión	2
3	B3.3. Circunferencia e círculo. A circunferencia como lugar xeométrico básico no plano.	- Realizar un deseño a partir dunha circunferencia lobulada de seis elementos, utilizando o compás	2
3	B3.4. Manexo do compás. Dividir a circunferencia en dous, catro, seis ou oito partes iguais, usando o compás. Realizar motivos decorativos co manexo do compás.	- Dividir a circunferencia en seis partes iguais, usando o compás, e debuxar coa regra o hexágono regular e o triángulo equilátero que se posibilita	1
3	B3.5. Ángulos. Clasificación de ángulos e posicións relativas. B3.6. Trazado de ángulos con escuadra e cartabón.	- Identificar os ángulos de 30, 45, 60 e 90 graos na escuadra e no cartabón.	1
3	B3.7. Realizar operacións con ángulos. Medidas angulares. Transporte de medidas angulares.	- Sumar ou resta ángulos positivos ou negativos con regra e compás.	1

3	B3.8. Bisectriz dun ángulo. A bisectriz como lugar xeométrico básico no plano.	- Construír a bisectriz dun ángulo calquera, con regra e compás.	1
3	B3.9. Concepto de medida. Operacións con segmentos coa axuda da regra ou utilizando o compás.	- Sumar ou restar segmentos, sobre unha recta, medindo coa regra ou utilizando o compás.	1
3	B3.10. Mediatriz dun segmento. A mediatriz como lugar xeométrico básico no plano.	- Traza a mediatriz dun segmento utilizando compás e regras.	1
3	B3.11. Teorema de Thales. Aplicacións do teorema de Thales para dividir un segmento en partes iguais e para a escala dun polígono.	- Divide un segmento en partes iguais, aplicando o teorema de Thales.	1
3	B3.12. Lugares xeométricos fundamentais. Circunferencia, mediatriz, bisectriz e mediana.	- Explicar por escrito, os exemplos máis comúns de lugares xeométricos (mediatriz, bisectriz, circunferencia, esfera, rectas paralelas, planos paralelos, etc.).	1
3	B3.13. Triángulos. Clasificación dos triángulos en función dos seus lados e dos seus ángulos. Propiedade fundamental dos triángulos.	- Clasificar calquera triángulo, observando os seus lados e os seus ángulos.	2
3	B3.14. Construción de triángulos.	- Construír un triángulo coñecendo dous lados e un ángulo, ou dous ángulos e un lado, ou os seus tres lados, utilizando correctamente as ferramentas.	1
3	B3.16. Triángulo rectángulo: características e construcións.	- Debuxar cateto dun triángulo rectángulo coñecendo a hipotenusa e un cateto ou un ángulo agudo.	1
3	B3.15. Liñas e puntos notables dos triángulos. Alturas, medianas, bisectrices e mediatrices dos triángulos.	- Achar as alturas, medianas, bisectrices e mediatrices dos triángulos propostos.	2
3	B3.17. Cuadriláteros: clasificación e propiedades.	- Clasificar os cuadriláteros e estudar as súas propiedades.	1
3	B3.18. Construción de cuadriláteros	- Estudar a construción de paralelogramos dados dous lados consecutivos e a diagonal.	1
3	B3.19. Polígonos. Polígonos regulares e irregulares. Clasificación dos polígonos	- Estudar a clasificación de polígonos e diferenciar claramente entre regulares e irregulares	1
3	B3.20. Construción de polígonos regulares inscritos nunha circunferencia.	- Construír polígonos regulares de ata 8 lados inscritos na circunferencia	1

1.3 CRITERIOS DE AVALIACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE, COMPETENCIAS CLAVE E CONTIDOS MÍNIMOS 1ºESO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS	MÍNIMOS ESIXIBLES
B1.2. Identificar os elementos configuradores da imaxe.	EPVAB1.1.1. Identifica e valora a importancia do punto, a liña e o plano, analizando de xeito oral e escrito imaxes e producións gráficas plásticas propias e alleas.	CCEC	- Analizar de xeito oral e escrito imaxes e producións gráficas plásticas propias e alleas identificando a importancia do punto, liña e plano.
B1.2. Experimentar coas variacións formais do punto, o plano e a liña.	EPVAB1.2.1. Analiza os ritmos lineais mediante a observación de elementos orgánicos na paisaxe, nos obxectos e en composicións artísticas, empregándoos como inspiración en creacións gráfico-plásticas. EPVAB1.2.2. Experimenta co punto, a liña e o plano co concepto de ritmo, aplicándose forma libre e espontánea. EPVAB1.2.3. Experimenta co valor expresivo da liña e o punto e as súas posibilidades tonais, aplicando distintos graos de dureza, distintas posicións do lapis de grafito ou de cor (tombado ou vertical) e a presión exercida na aplicación, en composicións a man alzada, estruturadas xeometricamente ou máis libres e espontáneas.	CAA, CSIEE, CCEC	- Realizar composicións gráfico- plásticas baseadas en formas orgánicas nas que se experimente co valor expresivo do punto, a liña e o plano e as súas posibilidades tonais, aplicando distintos graos de dureza, distintas posicións do lapis de grafito ou de cor (tombado ou vertical) e a presión exercida na aplicación. - Realizar composicións gráfico- plásticas libres nas que se experimente co punto, liña e plano co concepto de ritmo.
B1.3. Expresar emocións utilizando distintos elementos configurativos e recursos gráficos: liña, puntos, cores, texturas, claroscuros, etc.	EPVAB1.3.1. Realiza composicións que transmiten emocións básicas (calma, violencia, liberdade, opresión, alegría, tristura, etc.) utilizando diversos recursos gráficos en cada caso (claroscuro, liñas, puntos, texturas, cores, etc.).	CCL	- Realizar composicións que transmitan emocións básicas (calma, violencia, liberdade, opresión, alegría, tristura, etc.) utilizando diversos recursos gráficos en cada caso (claroscuro, liñas, puntos, texturas, cores, etc.).
B1.4. Identificar e aplicar os conceptos de equilibrio, proporción e ritmo en composicións básicas.	EPVAB1.4.1. Analiza, identifica e explica oralmente, por escrito e graficamente, o esquema compositivo básico de obras de arte e obras propias, atendendo aos conceptos de equilibrio, proporción e ritmo. EPVAB1.4.2. Realiza composicións básicas con diferentes técnicas segundo as propostas establecidas por escrito. EPVAB1.4.3. Representa composicións modulares con diferentes procedementos gráfico-plásticos en aplicación ao deseño textil, ornamental, arquitectónico ou decorativo.	CCL, CSIEE	- Realizar composicións con elementos xeométricos nas que se apliquen conceptos de proporción, equilibrio e ritmo.

	EPVAB1.4.4. Representa obxectos illados e agrupados do natural ou do ámbito inmediato, proporcionándoos en relación coas súas características formais e en relación co seu ámbito.		
B1.5. Experimentar coas cores primarias e secundarias.	EPVAB1.5.1. Experimenta coas cores primarias e secundarias, estudando a síntese aditiva e subtractiva e as cores complementarias.	CSC	- Coñecer as cores primarias e secundarias, as características da cor (saturación, tono e uminosidade) e realizar composicións con gamas de cor quentes e fríos.
B1.6. Transcribe texturas táctiles a texturas visuais mediante as técnicas de frottage, utilizándoas en composicións abstractas ou figurativas.	EPVAB1.6.1. Transcribe texturas táctiles a texturas visuais mediante as técnicas de frottage, utilizándoas en composicións abstractas ou figurativas	CSIEE	- Diferenciar texturas táctiles e visuais, e introducilas como un elemento expresivo máis nas composicións de carácter figurativo ou abstracto.
B1.7. Coñecer e aplicar as posibilidades expresivas das técnicas gráfico-plásticas secas, húmidas e mixtas: témpera, lapis de grafito e de cor; colaxe.	<p>EPVAB1.7.1. Utiliza con propiedade as técnicas gráfico-plásticas coñecidas aplicándoas de forma axeitada ao obxectivo da actividade.</p> <p>EPVAB1.7.2. Utiliza o lapis de grafito e de cor, creando o claroscuro en composicións figurativas e abstractas mediante a aplicación do lapis de forma continua en superficies homoxéneas ou degradadas.</p> <p>EPVAB1.7.3. Experimenta coas témperas aplicando a técnica de diferentes formas (pinceis, esponxas, goteos, distintos graos de humidade, estampaxes, etc.), valorando as posibilidades expresivas segundo o grao de opacidade e a creación de texturas visuais cromáticas.</p> <p>EPVAB1.7.4. Utiliza o papel como material, manipulándoo, resgando ou pregando, creando texturas visuais e táctiles, para crear composicións, colaxes matéricas e figuras tridimensionais.</p> <p>EPVAB1.7.5. Crea co papel recortado formas abstractas e figurativas compóndoas con fins ilustrativos, decorativos ou comunicativos.</p> <p>EPVAB1.7.6. Aproveita materiais reciclados para a elaboración de obras de forma responsable co medio e aproveitando as súas calidades gráfico-plásticas.</p> <p>EPVAB1.7.7. Mantén o seu espazo de traballo e o seu material en perfecto orde e</p>	CCL, CSC, CCEC, CAA	<p>- Manexo correcto das técnicas utilizadas en cada traballo:</p> <p>lapis de grafito e de cor, creando o claroscuro en composicións figurativas e abstractas mediante a aplicación do lapis de forma continua en superficies homoxéneas ou degradadas.</p> <p>- Experimentación con ceras brandas.</p> <p>- Iniciación a técnicas húmidas con lapis acuarelable.</p> <p>- Papel como material, manipulándoo, resgando ou pregando, creando texturas visuais e táctiles, para crear composicións, colaxes matéricas e figuras tridimensionais.</p> <p>- Aproveitar materiais reciclados para a elaboración de obras de forma responsable co medio e aproveitando as súas calidades gráfico-plásticas.</p> <p>- Manter o espazo de traballo e o material en perfecto orde e estado, e achegalo á aula cando sexa necesario para a elaboración das actividades.</p>

	estado, e achégao á aula cando é necesario para a elaboración das actividades.		
B2.1. Recoñecer os graos de iconicidade en imaxes presentes no ámbito comunicativo.	EPVAB2.1.1. Diferencia imaxes figurativas de abstractas. EPVAB2.1.2. Recoñece graos de iconicidade nunha serie de imaxes. EPVAB2.1.3. Crea imaxes con distintos graos de iconicidade baseándose nun mesmo tema.	CCL,CD	- Crear imaxes de distinto grao de iconicidade a partir dun referente real figurativo.
B2.2. Distinguir e crear tipos de imaxes segundo a súa relación significativa-significado: símbolos e iconas.	EPVAB2.2.1. Distingue símbolos de iconas. EPVAB2.2.2. Deseña símbolos e iconas.	CCL,CD	- Deseñar símbolos e iconas.
B2.3. Analizar e realizar cómics aplicando os recursos de adecuadamente.	EPVAB2.3.1. Deseña un cómic utilizando adecuadamente viñetas e lendas, globos, liñas cinéticas e onomatopeas	CCL	- Crear unha pequena tira cómica usando correctamente a linguaxe do cómic
B2.4. Diferenciar e analizar os elementos que interveñen nun acto de comunicación.	EPVAB2.4.1. Identifica e analiza os elementos que interveñen en actos de comunicación visual.	CSC	- Identificar e analizar os elementos que interveñen en actos de comunicación visual.
B2.5. Recoñecer as funcións da comunicación.	EPVAB2.5.1. Identifica e analiza os elementos que interveñen en actos de comunicación audiovisual. EPVAB2.5.2. Distingue a función ou funcións que predominan en mensaxes visuais e audiovisuais.	CCL,CD	- Distinguir a función ou funcións que predominan en mensaxes visuais e audiovisuais.
B3.1. Comprender e empregar os conceptos espaciais do punto, a liña e o plano.	EPVAB3.1.1. Traza as rectas que pasan por cada par de puntos, usando a regra, e resalta o triángulo que se forma.	CAA	- Traza as rectas que pasan por cada par de puntos, usando a regra, e resaltar o triángulo que se forma.
B3.2. Construír distintos tipos de rectas, utilizando a escuadra e o cartabón, despois de repasar previamente estes conceptos.	EPVAB3.2.1. Traza rectas paralelas, transversais e perpendiculares a outra dada, que pasen por puntos definidos, utilizando escuadra e cartabón con suficiente precisión.	CMCCT	- Trazar rectas paralelas, transversais e perpendiculares a outra dada, que pasen por puntos definidos, utilizando escuadra e cartabón con suficiente precisión.
B3.3. Coñecer con fluidez os conceptos de circunferencia, círculo e arco.	EPVAB3.3.1. Constrúe unha circunferencia lobulada de seis elementos, utilizando o compás.	CD	- Construír unha circunferencia lobulada de seis elementos, utilizando o compás
B3.4. Utilizar o compás, realizando exercicios variados para familiarizarse con esta ferramenta.	EPVAB3.4.1. Divide a circunferencia en seis partes iguais, usando o compás, e debuxa coa regra o hexágono regular e o triángulo equilátero que se posibilita	CMCCT	- Dividir a circunferencia en seis partes iguais, usando o compás, e debuxar coa regra o hexágono regular e o

			triángulo equilátero que se posibilita.
B3.5. Comprender o concepto de ángulo e bisectriz e a clasificación de ángulos agudos, rectos e obtusos.	EPVAB3.5.1. Identifica os ángulos de 30, 45, 60 e 90 graos na escuadra e no cartabón.	CSIEE	- Identificar os ángulos de 30, 45, 60 e 90 graos na escuadra e no cartabón.
B3.6. Estudar a suma e a resta de ángulos, e comprender a forma de medilos.	EPVAB3.6.1. Suma ou resta ángulos positivos ou negativos con regra e compás	CMCCT	- Sumar ou restar ángulos positivos ou negativos con regra e compás.
B3.7. Estudar o concepto de bisectriz e o seu proceso de construción.	EPVAB3.7.1. Constrúe a bisectriz dun ángulo calquera, con regra e compás	CCEC	- Construír a bisectriz dun ángulo calquera, con regra e compás.
B3.8. Diferenciar claramente entre recta e segmento tomando medidas de segmentos coa regra ou utilizando o compás.	EPVAB3.8.1. Suma ou resta segmentos, sobre unha recta, medindo coa regra ou utilizando o compás.	CMCCT	- Sumar ou restar segmentos, sobre unha recta, medindo coa regra ou utilizando o compás.
B3.9. Trazar a mediatriz dun segmento utilizando compás e regra, e tamén utilizando regra, escuadra e cartabón.	EPVAB3.9.1. Traza a mediatriz dun segmento utilizando compás e regra, e tamén utilizando regra, escuadra e cartabón.	CMCCT	- Traza a mediatriz dun segmento utilizando compás e regra, e tamén utilizando regra, escuadra e cartabón.
B3.10. Estudar as aplicacións do teorema de Thales.	EPVAB3.10.1. Divide un segmento en partes iguais, aplicando o teorema de Thales. EPVAB3.10.2. Escala un polígono aplicando o teorema de Thales.	CCEC,CSIEE	- Divide un segmento en partes iguais, aplicando o teorema de Thales.
B3.11. Coñecer lugares xeométricos e defínilos.	EPVAB3.11.1. Explica, verbalmente ou por escrito, os exemplos máis comúns de lugares xeométricos (mediatriz, bisector, circunferencia, esfera, rectas paralelas, planos paralelos, etc.).	CMCCT	- Explicar por escrito, os exemplos máis comúns de lugares xeométricos (mediatriz, bisector, circunferencia, esfera, rectas paralelas, planos paralelos, etc.).
B3.12. Comprender a clasificación dos triángulos en función dos seus lados e dos seus ángulos.	EPVAB3.12.1. Clasifica calquera triángulo, observando os seus lados e os seus ángulos.	CCEC	- Clasificar calquera triángulo, observando os seus lados e os seus ángulos.
B3.13. Construír triángulos coñecendo tres dos seus datos (lados ou ángulos).	EPVAB3.13.1. Constrúe un triángulo coñecendo dous lados e un ángulo, ou dous ángulos e un lado, ou os seus tres lados, utilizando correctamente as ferramentas.	CAA	- Construír un triángulo coñecendo dous lados e un ángulo, ou dous ángulos e un lado, ou os seus tres lados, utilizando correctamente as ferramentas.
B3.14. Analizar as propiedades de puntos e	EPVAB3.14.1. Determina o baricentro, o incentro ou o circuncentro de calquera	CSIEE	- Debuxar o baricentro, o incentro ou o circuncentro de

rectas característicos dun triángulo.	triángulo, construíndo previamente as medianas, as bisectrices ou as mediatrices correspondentes.		calquera triángulo, construíndo previamente as medianas, as bisectrices ou as mediatrices correspondentes.
B3.15. Coñecer as propiedades xeométricas e matemáticas dos triángulos rectángulos, e aplicarlas con propiedade á construción destes.	EPVAB3.15.1. Debuxa un triángulo rectángulo coñecendo a hipotenusa e un cateto.	CMCCT	- Debuxar un triángulo rectángulo coñecendo a hipotenusa e un cateto
B3.16. Coñecer os tipos de cuadriláteros.	EPVAB3.16.1. Clasifica correctamente calquera cuadrilátero.	CCEC	- Clasificar correctamente calquera cuadrilátero.
B3.17. Executar as construcións máis habituais de paralelogramos.	EPVAB3.17.1. Constrúe calquera paralelogramo coñecendo dous lados consecutivos e unha diagonal.	CAA	- Construír calquera paralelogramo coñecendo dous lados consecutivos e unha diagonal
B3.18. Clasificar os polígonos en función dos seus lados, recoñecendo os regulares e os irregulares.	EPVAB3.18.1. Clasifica correctamente calquera polígono de tres a cinco lados, diferenciando claramente se é regular ou irregular.	CCEC	- Clasificar correctamente calquera polígono de tres a cinco lados, diferenciando claramente se é regular ou irregular.
B3.19. Estudiar a construción dos polígonos regulares inscritos na circunferencia.	EPVAB3.19.1. Constrúe correctamente polígonos regulares de ata oito lados, inscritos nunha circunferencia	CMCCT	- Construír correctamente polígonos regulares de ata cinco lados, inscritos nunha circunferencia

1.4 INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN 1º ESO

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
EPVAB1.1.1. Identifica e valora a importancia do punto, a liña e o plano, analizando de xeito oral e escrito imaxes e producións gráficas plásticas propias e alleas	Exposición oral
EPVAB1.2.1. Analiza os ritmos lineais mediante a observación de elementos orgánicos na paisaxe, nos obxectos e en composicións artísticas, empregándoos como inspiración en creacións gráficas-plásticas.	Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB1.2.2. Experimenta co punto, a liña e o plano co concepto de ritmo, aplicándoos de forma libre e espontánea.	

<p>EPVAB1.2.3. Experimenta co valor expresivo da liña e o punto e as súas posibilidades tonais, aplicando distintos graos de dureza, distintas posicións do lapis de grafito ou de cor (tombado ou vertical) e a presión exercida na aplicación, en composicións a man alzada, estruturadas xeometricamente ou máis libres e espontáneas.</p>	
<p>EPVAB1.3.1. Realiza composicións que transmiten emocións básicas (calma, violencia, liberdade, opresión, alegría, tristura, etc.) utilizando diversos recursos gráficos en cada caso (claroscuro, liñas, puntos, texturas, cores, etc.).</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.</p>
<p>EPVAB1.4.1. Analiza, identifica e explica oralmente, por escrito e graficamente, o esquema compositivo básico de obras de arte e obras propias, atendendo aos conceptos de equilibrio, proporción e ritmo.</p> <p>EPVAB1.4.2. Realiza composicións básicas con diferentes técnicas segundo as propostas establecidas por escrito.</p> <p>EPVAB1.4.3. Realiza composicións modulares con diferentes procedementos gráfico-plásticos en aplicación ao deseño téxtil, ornamental, arquitectónico ou decorativo.</p> <p>EPVAB1.4.4. Representa obxectos illados e agrupados do natural ou do ámbito inmediato, proporcionándoos en relación coas súas características formais e en relación co seu ámbito.</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. Proba obxectiva teórico-práctica</p>
<p>EPVAB1.5.1. Experimenta coas cores primarias e secundarias, estudando a síntese aditiva e subtractiva e as cores complementarias.</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. Proba obxectiva teórico-práctica</p>
<p>EPVAB1.6.1. Transcribe texturas táctiles a texturas visuais mediante as técnicas de frottage, utilizándoas en composicións abstractas ou figurativas</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.</p>
<p>EPVAB1.7.1. Utiliza con propiedade as técnicas gráfico-plásticas coñecidas aplicándoas de forma axeitada ao obxectivo da actividade.</p> <p>EPVAB1.7.2. Utiliza o lapis de grafito e de cor, creando o claroscuro en composicións figurativas e abstractas mediante a aplicación do lapis de forma continua en superficies homoxéneas ou degradadas.</p> <p>EPVAB1.7.3. Experimenta coas témperas aplicando a técnica de diferentes formas (pinceis, esponxas, goteos, distintos graos de humidade, estampaxes, etc.), valorando as posibilidades expresivas segundo o grao de opacidade e a creación de texturas visuais cromáticas.</p> <p>EPVAB1.7.4. Utiliza o papel como material, manipulándoo, resgando ou pregando, creando texturas visuais e táctiles, para crear composicións, colaxes matéricas e figuras tridimensionais.</p> <p>EPVAB1.7.5. Crea co papel recortado formas abstractas e figurativas compóndoas con fins ilustrativos, decorativos ou comunicativos.</p> <p>EPVAB1.7.6. Aproveita materiais reciclados para a elaboración</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.</p>

de obras de forma responsable co medio e aproveitando as súas calidades gráfico-plásticas. EPVAB1.7.7. Mantén o seu espazo de traballo e o seu material en perfecto orde e estado, e achégao á aula cando é necesario para a elaboración das actividades.	
EPVAB2.1.1. Diferencia imaxes figurativas de abstractas. EPVAB2.1.2. Recoñece graos de iconicidade nunha serie de imaxes. EPVAB2.1.3. Crea imaxes con distintos graos de iconicidade baseándose nun mesmo tema.	Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB2.2.1. Distingue símbolos de iconas. EPVAB2.2.2. Deseña símbolos e iconas.	Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB2.3.1. Deseña un cómic utilizando adecuadamente viñetas e lendas, globos, liñas cinéticas e onomatopeas	Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.
EPVAB2.4.1. Identifica e analiza os elementos que interveñen en actos de comunicación visual.	Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB2.5.1. Identifica e analiza os elementos que interveñen en actos de comunicación audiovisual. EPVAB2.5.2. Distingue a función ou funcións que predominan en mensaxes visuais e audiovisuais.	Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB3.1.1. Traza as rectas que pasan por cada par de puntos, usando a regra, e resalta o triángulo que se forma.	Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase
EPVAB3.2.1. Traza rectas paralelas, transversais e perpendiculares a outra dada, que pasen por puntos definidos, utilizando escuadra e cartabón con suficiente precisión.	Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB3.3.1. Constrúe unha circunferencia lobulada de seis elementos, utilizando o compás.	Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB3.4.1. Divide a circunferencia en seis partes iguais, usando o compás, e debuxa coa regra o hexágono regular e o triángulo equilátero que se posibilita.	Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB3.5.1. Identifica os ángulos de 30, 45, 60 e 90 graos na escuadra e no cartabón.	Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. Proba obxectiva teórico-práctica

EPVAB3.6.1. Suma ou resta ángulos positivos ou negativos con regra e compás.	Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB3.7.1. Constrúe a bisectriz dun ángulo calquera, con regra e compás	Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB3.8.1. Suma ou resta segmentos, sobre unha recta, medindo coa regra ou utilizando o compás.	Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB3.9.1. Traza a mediatriz dun segmento utilizando compás e regra, e tamén utilizando regra, escuadra e cartabón.	Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB3.10.1. Divide un segmento en partes iguais, aplicando o teorema de Thales. EPVAB3.10.2. Escala un polígono aplicando o teorema de Thales.	Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB3.11.1. Explica, verbalmente ou por escrito, os exemplos máis común de lugares xeométricos (mediatriz, biselector, circunferencia, esfera, rectas paralelas, planos paralelos, etc.).	Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB3.12.1. Clasifica calquera triángulo, observando os seus lados e os seus ángulos.	Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB3.13.1. Constrúe un triángulo coñecendo dous lados e un ángulo, ou dous ángulos e un lado, ou os seus tres lados, utilizando correctamente as ferramentas	Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB3.14.1. Determina o baricentro, o incentro ou o circuncentro de calquera triángulo, construíndo previamente as medianas, as bisectrices ou as mediatrices correspondentes.	Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. Proba obxectiva teórico-práctica
PVAB3.15.1. Debuxa un triángulo rectángulo coñecendo a hipotenusa e un cateto.	Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB3.16.1. Clasifica correctamente calquera cuadrilátero.	Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.

	Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB3.17.1. Constrúe calquera paralelogramo coñecendo dous lados consecutivos e unha diagonal.	Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB3.18.1. Clasifica correctamente calquera polígono de tres a cinco lados, diferenciando claramente se é regular ou irregular.	Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB3.19.1. Constrúe correctamente polígonos regulares de ata oito lados, inscritos nunha circunferencia.	Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. Proba obxectiva teórico-práctica

1.5 METODOLOXÍA DIDÁCTICA 1º ESO

Débase fomentar a creatividade, tanto no traballo individual como no traballo colaborativo e a aprendizaxe por proxectos orientados á realización de tarefas, metodoloxías activas e fomento do rol activo do alumnado. Tamén a metodoloxía inclusiva fomentando o traballo en grupo e tendo especial sensibilidade á atención á diversidade nas aulas procurando a integración dos coñecementos, os procedementos, as actitudes e as emocións así como aos contidos *transversais*: a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e da comunicación, o emprendemento, a educación cívica e constitucional, a igualdade de trato e non discriminación e a prevención da violencia de xénero e contra persoas con discapacidade.

1.6 MATERIAIS E RECURSOS 1º ESO

- Diferentes libros de plástica (o alumnado non ten asignado ningún concreto) e vídeos de youtube (métodos de construción de polígonos, etc), así como sitios web na Internet.
- Libro dixital e ordenadores portátiles. (Edixgal)
- Aula de informática onde traballar con programas instalados ou accedendo a Internet.
- Aula Virtual do centro, con distintos contidos e tarefas para realizar, etc
- Aula de plástica con distintos útiles e materiais e modelos para traballar distintas técnicas (collage, carboncillo, pastel, acrílico, etc.)

1.7 CONTRIBUCION Ó PLAN LECTOR 1º ESO

Propónselle ó alumnado a lectura de cómics que hai na biblioteca. Recolleráselle un resumo do contido dos mesmos, téndoo en conta no apartado de traballo diario.

1.8 CONTRIBUCIÓN Ó PLAN TIC 1º ESO

Buscas na Internet. Traballo con programas na aula de informática e a través da aula virtual do centro.

1.9 CONTRIBUCIÓN Ó PROXECTO LINGÜÍSTICO 1º ESO

O mundo e vocabulario artístico son dunha riqueza enorme sendo moi importantes no dominio lingüístico das persoas, tanto é así, que é considerado unha medida da súa cultura.

1.10 SECUENCIACIÓN TEMPORAL 1º ESO

Esta temporalización é meramente orientativa e como guión a seguir. Pódense producir- e seguramente o farán- cambios na mesma ó longo do curso debido a imprevistos que se poidan dar, excursións, folgas etc. Os cambios aparecerían na memoria de final de curso.

O terceiro bloque “Debuxo técnico” é o que, en xeral, ten menos aprecio entre o alumnado, polo que se impartirá ao inicio do curso, cando amosan menos fatiga.

O primeiro bloque “Expresión plástica” no segundo trimestre.

O segundo bloque “Comunicación audiovisual” no terceiro trimestre.

1.11 PROCESO DE AVALIACIÓN DE 1º ESO

Ó principio de curso realizarase unha **preavaliación** por escrito para coñecer o nivel de partida do alumnado. Tamén se realizarán, en xeral, probas de preavaliación ó principio dos bloques de contido, salvo problemas de tempo no desenvolvemento da materia. Estas preavaliacións poderán ser escritas ou orais facéndolle preguntas á clase en conxunto.

O grao de consecución dos obxectivos farase tomando como referencia os criterios de avaliación sobre os contidos e estándares de aprendizaxe. Para avaliar as competencias clave usarase a táboa desta programación que relaciona os estándares coas competencias.

Cada trimestre farase como mínimo unha recollida dos traballos e un exame escrito ou a través da Aula Virtual.

1.12 CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN 1º ESO

A cualificación dos/as alumnos/as para cada avaliación farase tendo en conta os seguintes criterios:

- Actividades prácticas (láminas e traballos): terán un peso na nota global do 50%. En caso de non haber exames sería o 80%.
- Probas de exames: terán un peso do 30% sobre a nota global, sendo necesario, para facer media coas outras notas, obter unha nota no exame igual ou superior ó 4.
- Traballo diario e observación directa: será un 20 % da nota global e terase en conta o interese, limpeza, respecto cara ós demais, coidado do equipamento da aula, plan lector e facer as tarefas diarias.

É necesario acadar un 5 para superar cada unha das avaliacións. En caso contrario, dárase a oportunidade de repetir aqueles traballos ou probas que non superen os mínimos esixibles no trimestre seguinte ou en Xuño. A nota de Xuño será a media aritmética (aproximando á unidade seguinte si o primeiro decimal é 5 ou superior) das 3 avaliacións sempre que estas foran superadas cun 5.

1.12.a ALUMNADO COA MATERIA PENDENTE DE 1 ºESO

Marcaranse 3 entregas parciais de traballos, repartindo os contidos dos temas dados durante os cursos anteriores. As láminas ou traballos realizaranse para entregar en xaneiro, marzo e abril. Os alumnos que suspendan algunha das probas parciais volveranse a examinar na segunda semana de maio. En caso de suspender, irán a proba extraordinaria de setembro ou cando o indique a autoridade educativa.

É absolutamente imprescindible a entrega dos traballos para aprobar os parciais e a materia. Neste curso académico non hay alumnado en 2º ESO coa materia de EPVA pendente.

1.13 MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

A atención á diversidade levarase a cabo adaptando o proceso de ensino-aprendizaxe ás características do alumnado a través da metodoloxía: intentarase, na medida do posible, propor actividades motivadoras e nas que o alumnado poda expresar a súa particular percepción do entorno; tamén se intentará realizar actividades en grupo e inclusivas, onde a comunicación e a socialización son tamén importantes; daranse tarefas de reforzo e ampliación para os distintos ritmos de aprendizaxe; usaranse materiais que atiendan as diferentes formas de aprendizaxe, ... Dentro desta diversidade cobra especial importancia a atención ao alumnado con NEAE. Un alumno/a ten necesidades específicas de apoio educativo cando precisa, de forma temporal ou permanente, apoios ou provisións educativas diferentes ás ordinarias (ben por trastornos, por dificultades específicas de aprendizaxe, por altas capacidades, incorporación tardía ao sistema educativo, TDAH ou condicións persoais ou de historia escolar).

1.14 AVALIACIÓN DA PROGRAMACIÓN DE 1º ESO

Ó longo do curso farase unha autoavaliación do proceso de ensinanza e da práctica docente por parte do profesorado para determinar os seguintes aspectos:

- Grao de adecuación dos obxectivos para a adquisición das competencias por parte do alumnado.
- Necesidade da modificación ou adecuación de contidos para cada curso.
- Temporalización e secuenciación dos contidos de cada curso.
- Reflexión sobre o resultado académico dos alumnos.
- Análise global do curso académico con vistas a unha posible modificación para anos posteriores.

Os indicadores de logro da escala de valoración numérica serían os seguintes:

ESCALA PARA A EVALUACIÓN DA PRÁCTICA DOCENTE

- 1- Nada ou pouco dacordo
- 2- Medianamente dacordo

3- Bastante dacordo

4- Totalmente dacordo

Indicadores de logro	1	2	3	4
1. Fago explicacións xerais para todo o alumnado, como norma xeral				
2. Ofrezco explicacións claras e ordenadas dos contidos				
3. Ofrezco a cada alumno/a as explicacións individuais que precisa				
4. Adecúo o nivel de dificultade ás características do alumnado				
5. Elaboro actividades atendendo á diversidade				
6. Pongo en práctica as medidas programadas para o alumnado con NEAE				
7. Utilizo estratexias metodolóxicas distintas en función dos temas a tratar				
8. Combino o traballo individual e en equipo, valorando o traballo de cada alumno/a				
9. Promuevo a participación activa, o diálogo, a igualdade e o respecto				
10. Consigo crear un ambiente de motivación e de curiosidade no alumnado				
11. Potencio estratexias de animación á lectura				
12. Potencio estratexias que promuevan a expresión e comprensión oral e escrita				
13. Incorporo o uso das TIC nos procesos de ensino-aprendizaxe				
14. Teño presentes os elementos transversais vinculados a cada estándar				
15. Dou a coñecer o mecanismo de avaliación				
16. Utilizo os diferentes instrumentos de avaliación programados				
17. Ofrezco ao alumnado de forma rápida os resultados das probas, traballos ...				
18. Analizo co alumnado os aspectos máis significativos derivados da corrección de probas, traballos ...				
19. Ofrezco ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus acertos e erros				
20. Evalúo a eficacia das tarefas de reforzo, ampliación, recuperación ...				
21. Ofrezco espazos de diálogo y suxerencias anónimas ao alumnado con respecto a miña labor docente				
22. Implicome en funcións de orientación do alumnado e/ou tutoría do alumnado				

23. Informo ás familias sobre o proceso de ensino-aprendizaxe				
24. Teño o apoio e implicación das familias no traballo do alumnado				
25. Acudo puntualmente al aula				
26. Acudo ás clases co material preparado				
27. Domino a materia a impartir				
Observacións:				

ESCALA PARA A EVALUACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

- 1- Nada ou pouco dacordo
- 2- Medianamente dacordo
- 3- Bastante dacordo
- 4- Totalmente dacordo

Indicadores de logro	1	2	3	4
1. Adecúase o deseño aos elementos recollidos no currículo				
2. Adecúanse as actividades propostas á consecución dos obxectivos de aprendizaxe				
3. Potenciase o uso das TIC				
4. Adecúase a secuenciación e temporalización				
5. Existe coordinación entre o profesorado do propio departamento e de outros				
6. o desenvolvemento da PD responde á secuenciación e á temporalización previstas				
7. Adecúase a secuenciación dos estándares				
8. Adecúase o grado mínimo de consecución fixado para cada estándar				
9. Asígnase a cada estándar o peso correspondiente na cualificación				
10. Vincúlase cada estándar a un ou varios instrumentos para a súa avaliación				
11. Asígnase cada estándar cos elementos transversais				

12. Fíxase unha estratexia metodolóxica común para todo o departamento				
13. Adecúanse os materiais didácticos utilizados				
14. Adecúase o libro de texto aos elementos curriculares				
15. Adecúase o plan de avaliación inicial programado				
16. Adecúanse os instrumentos de avaliación utilizados				
17. Adecúanse os criterios establecidos para a recuperación				
18. Adecúanse os criterios establecidos para a avaliación final				
19. Adecúanse os criterios establecidos para a avaliación extraordinaria				
20. Adecúanse os criterios establecidos para o seguemento e avaliación de materias pendentes				
21. Adecúanse as medidas específicas de atención ao alumnado con NEAE				
22. Adecúanse os mecanismos establecidos para a comunicación coas familias				
23. Contribúese ao Plan Lector do centro				
24. Contribúese ao Plan TIC do centro				
25. Utilízase a biblioteca do centro				
26. Adecúase o mecanismo de seguemento e revisión da PD ao longo do curso				
Observacións:				

1.15 ACTIVIDADES EXTRAESCOLARES E COMPLEMENTARIAS

1º ESO

Durante este curso non están previstas actividades fora do centro en horario lectivo ou fóra deste, aínda que o Departamento debe subliñar que se poderán levar a cabo calquera outras que de modo imprevisto poidan xurdir e que a xuízo do Departamento de Debuxo sexan un complemento educativo para o/a alumno/a.

3º DA ESO

3.1 OBXECTIVOS 3º ESO

- a) Recoñecer a importancia da imaxe nos medios de comunicación de masas, a súa influencia no pensamento social e actuar de modo crítico ante as mensaxes visuais.
- b) Valorar a expresión plástica como medio de expresión artística de sociedades e culturas diferentes. Apreciar a como un xeito de entendemento e concordia entre pobos, valorando as súas similitudes e diferenzas.
- c) Recoñecer, comprender e valorar as manifestacións da cultura galega, apreciando o patrimonio cultural e contribuíndo a súa conservación e mellora.
- d) Sensibilizar ao alumno ante o goce artístico e acadar os recursos suficientes para apreciar diferentes representacións artísticas.
- e) Adquirir e empregar con precisión a terminoloxía específica da linguaxe plástica, visual e audiovisual.
- f) Desenvolver o pensamento lóxico e matemático na resolución do proceso creativo aplicado á representación de formas e espazos mediante o emprego das proporcións e da perspectiva.
- g) Expresarse con creatividade, utilizando as diversas ferramentas e técnicas plásticas e visuais relacionándoas con outras linguaxes e aplicando nas súas creacións as tecnoloxías da información e da comunicación mais axeitadas.
- h) Utilizar a linguaxe plástica para expresar emocións e sentimentos, vivencias e ideas, contribuíndo á comunicación, reflexión crítica e respecto entre as persoas.
- i) Planificar e reflexionar, de forma individual ou colectiva, sobre o proceso de realización dun obxecto partindo duns obxectivos prefixados e revisar e valorar, ao final de cada fase, o estado do seu desenvolvemento.
- j) Aplicar as distintas técnicas de traballo cooperativo fomentando a responsabilidade e favorecendo o diálogo e a comunicación.
- k) Establecer unha actitude positiva ante os novos retos, admitindo os erros e valorando os acertos como parte do proceso de formación do individuo.

3.2 CONTIDOS, ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE E TEMPORIZACIÓN 3º ESO

BLOQUE	CONTIDOS	ACTIVIDADES DE APRENDIZAXE	Nº SESIÓNS
1	B1.1. Proceso creativo. Métodos creativos aplicados a procesos de artes plásticas e deseño.	<ul style="list-style-type: none"> - Crear composicións aplicando procesos creativos sinxelos, mediante propostas Bloque 1. Expresión plástica por escrito, axustándose aos obxectivos. <ul style="list-style-type: none"> - Aplicar métodos creativos para a elaboración de deseño gráfico ou deseños de produto. 	2 sesión de explicación dos procesos. A práctica se desenvolverá en todos os traballos feitos durante o curso
1	B1.2. O proceso creativo desde a idea inicial ata a execución definitiva. B1.3. A imaxe como representación da realidade. Iconicidade na imaxe gráfica. Niveis de iconicidade. B1.4. O bosquexo ou apuntamento como estudo previo ao resultado final.	<ul style="list-style-type: none"> - Reflexionar e avalíar, oralmente e por escrito, o proceso creativo propio e alleo desde a idea inicial ata a execución definitiva. - Elaborar bosquexos, apuntamentos, e debuxos esquemáticos, analíticos e miméticos a partir dun referente real, empregando diferentes niveis de iconicidade da imaxe. 	4
1	B1.5. Natureza da cor. Cor luz e cor pigmento. B1.6. Temperatura da cor. B1.7. Simbolismo da cor.	<ul style="list-style-type: none"> - Realizar modificacións da cor e as súas propiedades empregando técnicas propias da cor pigmento e da cor luz, aplicando as TIC, para expresar sensacións en composicións sinxelas - Representar con claroscuro a sensación espacial de composicións volumétricas sinxelas. - Realizar composicións abstractas nas que se expresen sensacións por medio do uso da cor. 	2 4 4
1	B1.8. Materiais e técnicas de debuxo e pintura. Técnicas plásticas: secas, húmidas e mixtas.	<ul style="list-style-type: none"> - Utilizar con propiedade as técnicas gráfico-plásticas coñecidas aplicándoas de forma axeitada ao obxectivo da actividade. - Crear composicións figurativas e abstractas mediante a aplicación do lapis de grafito ou cor de forma continua en superficies homoxéneas ou degradadas. - Realizar composicións con técnicas húmedas (témpera, acuarela) experiment 	4 sesións de explicación dos procesos. A práctica se desenvolverá en todos os traballos feitos durante o curso

		<p>ando coa técnica e as súas posibilidades expresivas</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utilizar o papel como material, manipulándoo, resgando ou pregando creando texturas visuais e táctiles para crear composicións, colaxes matéricas e figuras tridimensionais. - Aproveitar materiais reciclados para a elaboración de obras de forma responsable co medio e aproveitando as súas calidades gráfico-plásticas. - Mantér o espazo de traballo e o material en orde e estado perfectos, e achegalo á aula cando sexa necesario para a elaboración das actividades. 	
2	B2.1. Percepción visual. Proceso perceptivo. B2.2. Constantes perceptivas de forma, tamaño e cor.	- Visualización de diferentes percepcións ópticas, análise según os procesos perceptivos.	1
2	B2.3. Ilusións ópticas. B2.4. Leis ou principios da Gestalt.	<ul style="list-style-type: none"> - Visualización de ilusións ópticas baseadas nas leis da Gestalt e identificación das mesmas. - Diseñar en grupo ilusións ópticas baseándose nas leis da Gestalt. 	4
2	B2.5. Imaxe en movemento: posibilidades expresivas	<ul style="list-style-type: none"> - Diseñar, en equipo, mensaxes visuais e audiovisuais con distintas funcións utilizando diferentes linguaxes e códigos, seguindo de xeito ordenado as fases do proceso (guión técnico, storyboard, realización, etc.), e valora de xeito crítico os resultados. - Elaborar unha animación con medios dixitais e/ou analóxicos. 	6
2	B2.6. Linguaxe visual. Signo visual. Significante e significado. B2.7. Linguaxe da imaxe. Aprender a ler a imaxe. B2.8. Denotación e connotación.	- Analizar unha imaxe, mediante unha lectura subxectiva identificando os elementos de significacFerramentas visuais utilizadas, sacando conclusións e interpretando o seu significado.	2
2	B2.9. Fotografía. A fotografía como medio de comunicación	- Realizar fotografías con distintos encaдрamentos e puntos de vista, aplicando diferentes leis compositivas.	4
2	B2.12. Recursos visuais presentes en mensaxes publicitarias visuais e audiovisuais.	- Identificar os recursos visuais presentes en mensaxes publicitarias visuais e audiovisuais	2

2	B2.13. Publicidade: principais recursos visuais empregados nela.	- Diseñar unha mensaxe publicitaria utilizando recursos visuais como as figuras retóricas.	2
2	B2.14. Cine. O cine como medio de comunicación.	- Analizar a narrativa en relación coa mensaxe dun fragmento dunha obra cinematográfica.	2
2	B2.15. Linguaxe multimedia como ferramenta de traballo	Elaborar unha presentación multimedia en grupo para presentar unha serie fotográfica arredor dun tema concreto	Esta actividade se desenvolverá nas sesións dedicadas á fotografía
3	B3.1. Lugares xeométricos fundamentais. Circunferencia, mediatriz, bisectriz e mediana.	- Explicación dos exemplos máis comúns de lugares xeométricos (mediatriz, bisectriz, circunferencia, esfera, rectas paralelas, planos paralelos, etc.).	2
3	B3.2. Polígonos. Polígonos regulares e irregulares. Clasificación dos polígonos.	- Clasificar correctamente calquera polígono de tres a cinco lados, diferenciando claramente se é regular ou irregular.	1
3	B3.3. Construción de polígonos regulares dado o lado.	- Construír correctamente polígonos regulares de ata cinco lados, coñecendo o lado. Aplicar o aprendido á construción dun rosetón por grupos	1
3	B3.4. Tanxencias e enlaces. Propiedades e consideracións xeométricas das tanxencias.	- Resolver correctamente os casos de tanxencia entre circunferencias e circunferencias e rectas presentes en diferentes figuras, utilizando adecuadamente as ferramentas	6
3	B3.5. Tanxencias e enlaces en curvas técnicas: óvalos e ovoides.	- Construír correctamente un óvalo regular, coñecendo o diámetro maior, o menor ou ambos.	4
3	B3.6. Propiedades e características das tanxencias en óvalos e ovoides.	- Construír do ovoide coñecido o eixe menor, o eixe maior ou ambos.	2
3	B3.7. Enlaces en curvas técnicas. Espirais: propiedades e características.	- Construír correctamente espirais de dous, tres, catro e cinco centros e integralas nunha composición.	2
3	B3.8. Redes modulares: cadrada e triangular. B3.9. Concepto de simetría, xiro e translación aplicado as composicións modulares.	- Executar en grupos un deseño aplicando repeticións, xiros e simetrías de módulos.	2
3	B3.10. Representación obxectiva de sólidos. Introducción aos sistemas de medida e sistemas perspectivos. Vistas diédricas dun sólido.	- Debuxar correctamente as vistas principais de volumes frecuentes, identificando as tres proxeccións dos seus vértices e as súas arestas.	2

3	B3.11. Introducción ás axonometrías e ás súas características. Axonometría , cabaleira aplicada a volumes sinxelos.	- Construír a perspectiva cabaleira de prismas, aplicando correctamente coeficientes de redución sinxelos.	2
3	B3.12. Axonometría isométrica aplicada a volumes sinxelos.	- Realizar perspectivas isométricas de o prisma, utilizando correctamente a escuadra e o cartabón para o trazado de paralelas.	2

3.3 CRITERIOS DE AVALIACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE, COMPETENCIAS CLAVE E CONTIDOS MÍNIMOS 3º ESO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	COMPETENCIAS	MÍNIMOS ESIXIBLES
B1.1. Coñecer e aplicar os métodos creativos gráfico-plásticos aplicados a procesos de artes plásticas e deseño.	EPVAB1.1.1. Crea composicións aplicando procesos creativos sinxelos, mediante propostas por escrito, axustándose aos obxectivos finais. EPVAB1.1.2. Coñece e aplica métodos creativos para a elaboración de deseño gráfico, deseños de produto, moda e as súas múltiples aplicacións.	CAA, CSIEE	- Crear composicións aplicando procesos creativos sinxelos, mediante propostas por escrito, axustándose aos obxectivos. - Aplicar métodos creativos para a elaboración de deseño gráfico ou deseños de produto.
B1.2. Crear composicións gráfico-plásticas persoais e colectivas	EPVAB1.2.1. Reflexiona e avalía, oralmente e por escrito, o proceso creativo propio e alleo desde a idea inicial ata a execución definitiva.	CSIEE	- Reflexionar e avaliar, oralmente e por escrito, o proceso creativo propio e alleo desde a idea inicial ata a execución definitiva
B1.3. Debuxar con distintos niveis de iconicidade da imaxe.	EPVAB1.3.1. Comprende e emprega os niveis de iconicidade da imaxe gráfica, elaborando bosquejos, apuntamentos, e debuxos esquemáticos, analíticos e miméticos	CCEC	- Comprender e empregar os niveis de iconicidade da imaxe gráfica, elaborando bosquejos, apuntamentos, e debuxos esquemáticos, analíticos e miméticos
B1.4. Identificar e diferenciar as propiedades da cor luz e a cor pigmento.	EPVAB1.4.1. Realiza modificacións da cor e as súas propiedades empregando técnicas propias da cor pigmento e da cor luz, aplicando as TIC, para expresar sensacións en composicións sinxelas.	CSIEE, CSC	- Realizar modificacións da cor e as súas propiedades empregando técnicas propias da cor pigmento e da cor luz,

	<p>EPVAB1.4.2. Representa con claroscuro a sensación espacial de composicións volumétricas sinxelas.</p> <p>EPVAB1.4.3. Realiza composicións abstractas con diferentes técnicas gráficas para expresar sensacións por medio do uso da cor.</p>		<p>aplicando as TIC, para expresar sensacións en composicións sinxelas.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Representa con claroscuro a sensación espacial de composicións volumétricas sinxelas. - Realizar composicións abstractas nas que se expresen sensacións por medio do uso da cor.
<p>B1.5. Coñecer e aplicar as posibilidades expresivas das técnicas gráfico-plásticas secas, húmidas e mixtas. Témpera e lapis de grafito e de cor; colaxe.</p>	<p>EPVAB1.5.1. Utiliza con propiedade as técnicas gráfico-plásticas coñecidas aplicándoas de forma axeitada ao obxectivo da actividade</p> <p>EPVAB1.5.2. Utiliza o lapis de grafito e de cor, creando o claroscuro en composicións figurativas e abstractas mediante a aplicación do lapis de forma continua en superficies homoxéneas ou degradadas</p> <p>EPVAB1.5.3. Experimenta coas témperas aplicando a técnica de diferentes formas (pinces, esponxas, goteos, distintos graos de humidade, estampaxes, etc.), valorando as posibilidades expresivas segundo o grao de opacidade e a creación de texturas visuais cromáticas</p> <p>EPVAB1.5.4. Utiliza o papel como material, manipulándoo, resgando ou pregando, creando texturas visuais e táctiles para crear composicións colaxes mátericas e figuras tridimensionais.</p> <p>EPVAB1.5.5. Crea co papel recortado formas abstractas e figurativas compóndoas con fins ilustrativos, decorativos ou comunicativos.</p> <p>EPVAB1.5.6. Aproveita materiais reciclados para a elaboración de obras de forma responsable co medio e aproveitando as súas calidades gráfico-plásticas.</p> <p>EPVAB1.5.7. Mantén o seu espazo de traballo e o seu material en orde e estado perfectos, e achégao á aula cando é necesario para a elaboración das actividades.</p>	<p>CCL,C CEC CAA,CSC, CSIEE</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Utilizar con propiedade as técnicas gráfico-plásticas coñecidas aplicándoas de forma axeitada ao obxectivo da actividade - Crear composicións figurativas e abstractas mediante a aplicación do lapis de grafito ou cor de forma continua en superficies homoxéneas ou degradadas - Realizar composicións con técnicas húmidas (témpera, acuarela) experimentando coa técnica e as súas posibilidades expresivas - Utilizar o papel como material, manipulándoo, resgando ou pregando, creando texturas visuais e táctiles para crear composicións, colaxes mátericas e figuras tridimensionais. - Aproveitar materiais reciclados para a elaboración de obras de forma responsable co medio e aproveitando as súas calidades gráfico-plásticas. - Mantér o espazo de traballo e o material en orde e estado perfectos, e achégalo á aula cando sexa necesario para a elaboración das actividades.
<p>B2.1. Identificar os elementos e factores que interveñen no proceso de percepción de</p>	<p>EPVAB2.1.1. Analiza as causas polas que se duce unha ilusión óptica aplicando coñecementos dos procesos perceptivos.</p>	<p>CAA</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Analiza as causas polas que se produce unha ilusión óptica aplicando coñecementos dos procesos perceptivos

imaxes.			
B2.2. Recoñecer as leis visuais da Gestalt que posibilitan as ilusións ópticas e aplicar estas leis na elaboración de obras propias	EPVAB2.1.1. Analiza as causas polas que se duce unha ilusión óptica aplicando coñecementos dos procesos perceptivos.	CSC	- Identificar e clasifica ilusións ópticas segundo as leis da Gestalt. - Deseña ilusións ópticas baseándose nas leis da Gestalt.
B2.3. Coñecer os fundamentos da imaxe en movemento e explorar as súas posibilidades expresivas.	EPVAB2.3.1. Elabora unha animación con medios dixitais e/ou analóxicos	CD	- Elabora unha animación con medios dixitais e/ou analóxicos.
B2.4. Identificar significantes e significado nun signo visual.	EPVAB2.4.1. Distingue significantes e significado nun signo visual.	CCL,CCEC	- Analizar unha imaxe, mediante unha lectura subxectiva identificando os elementos de significacFerramentas visuais utilizadas, sacando conclusións e interpretando o seu significado.
B2.5. Describir, analizar e interpretar unha imaxe, distinguindo os seus aspectos denotativo e connotativo.	EPVAB2.5.1. Realiza a lectura obxectiva dunha imaxe identificando, clasificando e describindo os seus elementos. EPVAB2.5.2. Analiza unha imaxe, mediante unha lectura subxectiva, identificando os elementos de significación, narrativos e as ferramentas visuais utilizadas, sacando conclusións e interpretando o seu significado.	CCL,CCEC	
B2.6. Analizar e realizar fotografías comprendendo e aplicando os fundamentos desta.	EPVAB2.6.1. Identifica encadramentos e puntos de vista nunha fotografía. EPVAB2.6.2. Realiza fotografías con distintos encadramentos e puntos de vista, aplicando diferentes leis compositivas.	CCL,CD	- Realizar fotografías con distintos encadramentos e puntos de vista, aplicando diferentes leis compositivas.
B2.7. Coñecer os fundamentos da imaxe en movemento, explorar as súas posibilidades expresivas.	EPVAB2.7.1. Elabora unha animación con medios dixitais e/ou analóxicos.	CD	- Elaborar unha animación con medios dixitais e/ou analóxicos.
B2.8. Utilizar de xeito axeitado as linguaxes visual e audiovisual con distintas funcións.	EPVAB2.8.1. Deseña, en equipo, mensaxes visuais e audiovisuais con distintas funcións utilizando diferentes linguaxes e códigos, seguindo de xeito ordenado as fases do proceso (guión técnico, storyboard, realización, etc.), e valora de xeito crítico os resultados	CCL	
B2.9. Identificar e recoñecer as linguaxes visuais apreciando os estilos e as tendencias, valorando, e respectando do patrimonio	EPVAB2.9.1. Identifica os recursos visuais presentes en mensaxes publicitarias visuais e audiovisuais.	CSC	- Identificar os recursos visuais presentes en mensaxes publicitarias visuais e audiovisuais

histórico e cultural, e gozando del.			
B2.10. Identificar e empregar recursos visuais como as figuras retóricas na linguaxe publicitaria.	EPVAB2.10.1. Deseña unha mensaxe publicitaria utilizando recursos visuais como as figuras retóricas	CCL	- Deseña unha mensaxe publicitaria utilizando recursos visuais como as figuras retóricas.
B2.11. Apreciar a linguaxe do cine analizando obras de xeito crítico, situándoas no seu contexto histórico e sociocultural, e reflexionando sobre a relación da linguaxe cinematográfica coa mensaxe da obra.	EPVAB2.11.1. Reflexiona criticamente sobre unha obra de cine, situándoa no seu contexto e analizando a narrativa cinematográfica en relación coa mensaxe.	CCEC	- Analizar a narrativa en relación coa mensaxe dun fragmento dunha obra cinematográfica
B2.12. Comprender os fundamentos da linguaxe multimedia, valorar as achegas das tecnoloxías dixitais e ser capaz de elaborar documentos mediante este.	EPVAB2.12.1. Elabora documentos multimedia para presentar un tema ou proxecto, empregando os recursos dixitais de xeito axeitado.	CD	- Elaborar documentos multimedia para presentar un tema ou proxecto, empregando os recursos dixitais de xeito axeitado.
B3.1. Coñecer lugares xeométricos e defínilos.	EPVAB2.12.1. Elabora documentos multimedia para presentar un tema ou proxecto, empregando os recursos dixitais de xeito axeitado.	CCL	- Explicar verbalmente ou por escrito os exemplos máis comúns de lugares xeométricos (mediatriz, bisectriz, circunferencia, esfera, rectas paralelas, planos paralelos, etc.).
B3.2. Clasificar os polígonos en función dos seus lados, recoñecendo os regulares e os irregulares.	EPVAB3.2.1. Clasifica correctamente calquera polígono de tres a cinco lados, diferenciando claramente se é regular ou irregular.	CAA	- Clasificar correctamente calquera polígono de tres a cinco lados, diferenciando claramente se é regular ou irregular.
B3.3. Estudar a construción de polígonos regulares coñecendo o lado.	EPVAB3.3.1. Constrúe correctamente polígonos regulares de ata cinco lados, coñecendo o lado.	CMCCT	- Construír correctamente polígonos regulares de ata cinco lados, coñecendo o lado. .
B3.4. Comprender as condicións dos centros e as rectas tanxentes en distintos casos de tanxencia e enlaces.	EPVAB3.4.1. Resolve correctamente os casos de tanxencia entre circunferencias, utilizando adecuadamente as ferramentas. EPVAB3.4.2. Resolve correctamente os casos de tanxencia entre rectas, utilizando adecuadamente as ferramentas.	CMCCT, CAA	- Resolver correctamente os casos de tanxencia entre circunferencias, utilizando adecuadamente as ferramentas. - Resolver correctamente os casos de tanxencia entre circunferencias e rectas, utilizando adecuadamente as ferramentas.

B3.5. Comprender a construción do óvalo e do ovoide básicos, aplicando as propiedades das tanxencias entre circunferencias.	EPVAB3.5.1. Constrúe correctamente un óvalo regular, coñecendo o diámetro maior	CMCCT	- Construír correctamente un óvalo regular, coñecendo o diámetro maior, o menor ou ambos.
B3.6. Analizar e estudar as propiedades das tanxencias nos óvalos e nos ovoides.	EPVAB3.6.1. Constrúe varios tipos de óvalos e ovoides, segundo os diámetros coñecidos	CSIEE	- Construír o ovoide coñecido o eixe menor, o eixe maior ou ambos.
B3.7. Aplicar as condicións das tanxencias e enlaces para construír espirais de dous, tres, catro e cinco centros	EPVAB3.7.1. Constrúe correctamente espirais de dous, tres, catro e cinco centros.	CMCCT	- Construír correctamente espirais de dous, tres, catro e cinco centros.
B3.8. Estudar os conceptos de simetrías, xiros e translacións aplicándoos ao deseño de composicións con módulos.	EPVAB3.8.1. Executa deseños aplicando repeticións, xiros e simetrías de módulos.	CD	- Executar deseños aplicando repeticións, xiros e simetrías de módulos.
B3.9. Comprender o concepto de proxección e aplicalo ao debuxo das vistas de obxectos, con coñecemento da utilidade das anotacións, practicando sobre as tres vistas de obxectos sinxelos e partindo da análise das súas vistas principais	EPVAB3.9.1. Debuxa correctamente as vistas principais de volumes frecuentes, identificando as tres proxeccións dos seus vértices e as súas arestas.	CMCCT	- Debuxar correctamente as vistas principais de volumes frecuentes, identificando as tres proxeccións dos seus vértices e as súas arestas.
B3.10. Comprender e practicar o procedemento da perspectiva cabaleira aplicada a volumes elementais.	EPVAB3.10.1. Constrúe a perspectiva cabaleira de prismas e cilindros simples, aplicando correctamente coeficientes de redución sinxelos.	CMCCT	- Construír a perspectiva cabaleira de prismas, aplicando correctamente coeficientes de redución sinxelos.
3.11. Comprender e practicar os procesos de construción de perspectivas isométricas de volumes sinxelos	EPVAB3.11.1. Realiza perspectivas isométricas de volumes sinxelos, utilizando correctamente a escuadra e o cartabón para o trazado de paralelas.	CCEC	- Realizar perspectivas isométricas de volumes sinxelos, utilizando correctamente a escuadra e o cartabón para o trazado de paralelas.

3.4 INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN 3º ESO

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
<p>EPVAB1.1.1. Crea composicións aplicando procesos creativos sinxelos, mediante propostas por escrito, axustándose aos obxectivos finais.</p> <p>EPVAB1.1.2. Coñece e aplica métodos creativos para a elaboración de deseño gráfico, deseños de produto, moda e as súas múltiples aplicación.</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor.</p> <p>Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.</p>
<p>EPVAB1.2.1. Reflexiona e avalía, oralmente e por escrito, o proceso creativo propio e alleo desde a idea inicial ata a execución definitiva.</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor.</p> <p>Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.</p>
<p>EPVAB1.3.1. Comprende e emprega os niveis de iconicidade da imaxe gráfica, elaborando bosquejos, apuntamentos, e debuxos esquemáticos, analíticos e miméticos</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor.</p> <p>Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.</p>
<p>EPVAB1.4.1. Realiza modificacións da cor e as súas propiedades empregando técnicas propias da cor pigmento e da cor luz, aplicando as TIC, para expresar sensacións en composicións sinxelas.</p> <p>EPVAB1.4.2. Representa con claroscuro a sensación espacial de composicións volumétricas sinxelas.</p> <p>EPVAB1.4.3. Realiza composicións abstractas con diferentes técnicas gráficas para expresar sensacións por medio do uso da cor.</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor.</p> <p>Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.</p> <p>Proba obxectiva teórico-práctica</p>
<p>EPVAB1.5.1. Utiliza con propiedade as técnicas gráfico-plásticas coñecidas aplicándoas de forma axeitada ao obxectivo da actividade</p> <p>EPVAB1.5.2. Utiliza o lapis de grafito e de cor, creando o claroscuro en composicións figurativas e abstractas mediante a aplicación do lapis de forma continua en superficies homoxéneas ou degradadas</p> <p>EPVAB1.5.3. Experimenta coas témperas aplicando a técnica de diferentes formas (pinceis, esponxas, goteos, distintos graos de humidade, estampaxes, etc.), valorando as posibilidades expresivas segundo o grao de opacidade e a creación de texturas visuais cromáticas</p> <p>EPVAB1.5.4. Utiliza o papel como material, manipulándoo, resgando ou pregando, creando texturas visuais e táctiles para crear composiciónscolaxes matéricas e figuras tridimensionais.</p> <p>EPVAB1.5.5. Crea co papel recortado formas abstractas e figurativas compóndoas con fins ilustrativos, decorativos ou comunicativos.</p> <p>EPVAB1.5.6. Aproveita materiais reciclados para a elaboración de obras de forma responsable co medio e aproveitando as súas calidades gráfico-plásticas.</p>	<p>Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor.</p> <p>Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.</p>

EPVAB1.5.7. Mantén o seu espazo de traballo e o seu material en orde e estado perfectos, e achégao á aula cando é necesario para a elaboración das actividades.	
EPVAB2.1.1. Analiza as causas polas que se duce unha ilusión óptica aplicando coñecementos dos procesos perceptivos.	Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.
EPVAB2.2.1. Identifica e clasifica ilusións ópticas segundo as leis da Gestalt. EPVAB2.2.2. Deseña ilusións ópticas baseándose nas leis da Gestalt.	Proba obxectiva teórico-práctica .
EPVAB2.3.1. Elabora unha animación con medios dixitais e/ou analóxicos.	Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.
EPVAB2.8.1. Deseña, en equipo, mensaxes visuais e audiovisuais con distintas funcións utilizando diferentes linguaxes e códigos, seguindo de xeito ordenado as fases do proceso (guión técnico, storyboard, realización, etc.), e valora de xeito crítico os resultados	Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.
EPVAB2.9.1. Identifica os recursos visuais presentes en mensaxes publicitarias visuais e audiovisuais.	Proba obxectiva teórico-práctica
EEPVAB2.10.1. Deseña unha mensaxe publicitaria utilizando recursos visuais como as retóricas.figuras	Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.
EPVAB2.11.1. Reflexiona criticamente sobre unha obra de cine, situándoa no seu contexto e analizando a narrativa cinematográfica en relación coa mensaxe.	Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB2.12.1. Elabora documentos multimedia para presentar un tema ou proxecto, empregando os recursos dixitais de xeito axeitado	Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase
EPVAB3.1.1. Explica verbalmente ou por escrito os exemplos máis comúns de lugares xeométricos (mediatriz, bisectriz, circunferencia, esfera, rectas paralelas, planos paralelos, etc.).	Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB3.2.1. Clasifica correctamente calquera polígono de tres a cinco lados, diferenciando claramente se é regular ou irregular.	Proba obxectiva teórico-práctica Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.
EPVAB3.3.1. Constrúe correctamente polígonos regulares de ata cinco lados, coñecendo o lado.	Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB3.4.1. Resolve correctamente os casos de tanxencia entre circunferencias, utilizando adecuadamente as ferramentas.	Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase.

EPVAB3.4.2. Resolve correctamente os casos de tanxencia entre circunferencias e rectas, utilizando adecuadamente as ferramentas.	Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB3.5.1. Constrúe correctamente un óvalo regular, coñecendo o diámetro maior.	Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB3.6.1. Constrúe varios tipos de óvalos e ovoides, segundo os diámetros coñecidos.	Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB3.7.1. Constrúe correctamente espirais de dous, tres, catro e cinco centros.	Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB3.8.1. Executa deseños aplicando repeticións, xiros e simetrías de módulos.	Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB3.9.1. Debuxa correctamente as vistas principais de volumes frecuentes, identificando as tres proxeccións dos seus vértices e as súas arestas	Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB3.10.1. Constrúe a perspectiva cabaleira de prismas e cilindros simples, aplicando correctamente coeficientes de redución sinxelos.	Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. Proba obxectiva teórico-práctica
EPVAB3.11.1. Realiza perspectivas isométricas de volumes sinxelos, utilizando correctamente a escuadra e o cartabón para o trazado de paralelas	Observación sistemática e rexistro no caderno do profesor. Portafolios: Recollida de traballos feitos na clase. Proba obxectiva teórico-práctica

3.5 METODOLOXÍA DIDÁCTICA 3º ESO

Débese fomentar a creatividade, tanto no traballo individual como no traballo colaborativo e a aprendizaxe por proxectos orientados á realización de tarefas. Empregaranse metodoloxías activas e fomento do rol activo do alumnado; tamén a metodoloxía inclusiva, fomentando o traballo en grupo e tendo especial sensibilidade á atención á diversidade nas aulas procurando a integración dos coñecementos, os procedementos, as actitudes e as emocións así como aos

contidos *transversais*: a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e da comunicación, o emprendemento, a educación cívica e constitucional, a igualdade de trato e non discriminación e a prevención da violencia de xénero e contra persoas con discapacidade.

3.6 MATERIAIS E RECURSOS 3º ESO

- Diferentes libros de plástica (o alumnado non ten asignado ningún concreto) e vídeos de youtube (métodos de construción de polígonos, etc), así como sitios web na Internet.
- O acceso á aula de informática, onde traballar con programas instalados ou accedendo a Internet, vai depender da dispoñibilidade horaria da mesma, xa que a súa utilización vai ser para unha parte do bloque dous, e non temos distribución horaria semanal (sería todo o ano). Haberá que coordinarse co resto dos grupos e profesorado.
- Aula de plástica con distintos útiles e materiais e modelos para traballar distintas técnicas (collage, carboncillo, pastel, acrílico, etc.)
- Aula Virtual do centro, con distintos contidos e tarefas para realizar, etc.

3.7 CONTRIBUCION Ó PLAN LECTOR 3º ESO

Propónselle ó alumnado a lectura de libros da historia da arte que hai na biblioteca e na aula de plástica. Recolleráselle un resumo sobre a vida de algún autor que e/ela escolla, téndoo en conta no apartado de traballo diario.

3.8 CONTRIBUCIÓN Ó PLAN TIC 3º ESO

A materia de plástica trata en si mesma de conseguir comunicar mediante imaxes volumes e superficies polo que o uso das novas tecnoloxías é moi interesante.

Este ano faremos buscas na Internet. Traballaremos con Paint, Gif Animator e Gimp na aula de informática ou a través da Aula Virtual do centro, cando sexa posible.

Realización de fotografías co móbil fóra das horas lectivas, e sen persoas nas mesmas, en orde a traballar con elas. Visualización de vídeos do departamento sobre o “cine” e o “cómic” e páxinas de Internet aclaratorios das teorías da Gestalt. Realización de animacións.

Contidos teóricos sobre a natureza da percepción, prácticos sobre a súa aplicación e análise crítica de obras coñecidas ou interesantes.

3.9 CONTRIBUCIÓN Ó PROXECTO LINGÜÍSTICO 3º ESO

O mundo e vocabulario artístico son dunha riqueza enorme sendo moi importantes no dominio lingüístico das persoas, tanto é así, que é considerado unha medida da súa cultura.

3.10 SECUENCIACIÓN TEMPORAL 3º ESO

Esta temporalización é meramente orientativa e como guión a seguir. Pódense producir, e seguramente o farán, cambios na mesma ó longo do curso debido a imprevistos que se poidan dar, excursións, folgas, pandemia COVID-19, etc. Os cambios aparecerían na memoria de final de curso.

O terceiro bloque “Debuxo técnico” é o que, en xeral, ten menos aprecio entre o alumnado, polo que se impartirá ao inicio do curso, cando amosan menos fatiga.

O primeiro bloque “Expresión plástica” no segundo trimestre.

O segundo bloque “Comunicación audiovisual” no terceiro trimestre.

3.11 PROCESO DE AVALIACIÓN DE 3º ESO

Ó principio de curso realizarase unha **preavaliación** por escrito para coñecer o nivel de partida do alumnado. Tamén se realizarán, en xeral, probas de preavaliación ó principio dos bloques de contido, salvo problemas de tempo no desenvolvemento da materia. Estas preavaliacións poderán ser escritas ou orais facéndolle preguntas á clase en conxunto.

O grao de consecución dos obxectivos farase tomando como referencia os criterios de avaliación sobre os contidos e estándares de aprendizaxe. Para avaliar as competencias clave usarase a táboa desta programación que relaciona os estándares coas competencias.

Cada trimestre farase como mínimo unha recollida dos traballos e un exame.

3.12 CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN 3º ESO

A cualificación dos/as alumnos/as para cada avaliación farase tendo en conta os seguintes criterios:

- Actividades prácticas (láminas e traballos): terán un peso na nota global do 50%. En caso de non haber exames sería o 80%.
- Probas de exames: terán un peso do 30% sobre a nota global, sendo necesario, para facer media coas outras notas, obter unha nota no exame igual ou superior ó 4.
- Traballo diario e observación directa: será un 20 % da nota global e terase en conta o interese, limpeza, respecto cara ós demais, coidado do equipamento da aula, plan lector e facer as tarefas diarias.

É necesario acadar un 5 para superar cada unha das avaliacións. En caso contrario, dárase a oportunidade de repetir aqueles traballos ou probas que non superen os mínimos esixibles no trimestre seguinte ou en Xuño. A nota de Xuño será a media aritmética (aproximando á unidade seguinte si o primeiro decimal é 5 ou superior) das 3 avaliacións, sempre que estas foran superadas cun 5.

3.12.a ALUMNADO COA MATERIA PENDENTE DE 3 ºESO

O alumnado de educación secundaria obrigatoria que teña promocionado a cuarto curso, coa materia de EPV pendente, poderá recuperala no curso 2020/21.

Os contidos esixidos serán os que formaban parte da programación do curso anterior (2019/2020) da seguinte maneira: ó longo do curso se lles entregarán diversas tarefas de repaso dos bloques de contidos, podendo aprobar se están ben feitas e entregadas en prazo.

En caso de non aprobar desta maneira realizaranse dúas probas, unha en maio e outra en setembro. Con tal de aprobar unha delas sería suficiente e xa non tería que asistir á outra.

3.13 MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

A atención á diversidade levarase a cabo adaptando o proceso de ensino-aprendizaxe ás características do alumnado a través da metodoloxía: intentarase, na medida do posible, propor actividades motivadoras e nas que o alumnado poda expresar a súa particular percepción do entorno; tamén se intentará realizar actividades en grupo e inclusivas, onde a comunicación e a socialización son tamén importantes; daranse tarefas de reforzo e ampliación para os distintos ritmos de aprendizaxe; usaranse materiais que atiendan as diferentes formas de aprendizaxe, ... Dentro desta diversidade cobra especial importancia a atención ao alumnado con NEAE. Un alumno/a ten necesidades específicas de apoio educativo cando precisa, de forma temporal ou permanente, apoios ou provisións educativas diferentes ás ordinarias (ben por trastornos, por dificultades específicas de aprendizaxe, por altas capacidades, incorporación tardía ao sistema educativo, TDAH ou condicións persoais ou de historia escolar). Para eles, tendo en conta o principio de normalización e inclusión del Decreto 229/2011, tomaremos medidas ordinarias e só se aplicarán ás extraordinarias unha vez esgotadas as ordinarias ou por resultar estas insuficientes. En concreto, ocupará/n unha mesa cercana ao profesorado nas actividades individuais; en traballos en grupo, colocarase xunto a alumnado que lle sirva de orde e axuda; nas exposicións usaranse frases curtas e claras, ... e outras pautas recollidas no Protocolo de consenso sobre TDAH na infancia e na adolescencia nos ámbitos educativo e sanitario (Xunta de Galicia, 2014).

Para algún/ha *alumn/a con discapacidade motora*, que só presenta dificultades asociadas á execución de movementos algo torpes nos seus desplazamentos, as medidas son unicamente organizativas: na aula, sentarase próxima á pizarra para facilitarlle os seus desprazamentos ou, incluso, participará dende o seu sitio, sempre que sexa posible; reorganizaranse mesas, sillas e demais mobiliario de forma que as zonas de paso sexan o máis amplias posibles, evitando obstáculos que poidan provocar caídas ou outras circunstancias que poidan alterar a normal convivencia, según se recolle no documento **Orientacións e respostas educativas: Alumnado con discapacidade motora** (da Xunta de Galicia).

Evidentemente, todo o anterior pode verse afectado por causas de forza maior, como pandemia COVID-19, etc.

3.14 AVALIACIÓN DA PROGRAMACIÓN DE 3º ESO

Ó longo do curso farase unha autoavaliación do proceso de ensinanza e da práctica docente para determinar os seguintes aspectos:

- Grao de adecuación dos obxectivos para a adquisición das capacidades por parte do alumnado.
- Necesidade da modificación ou adecuación de contidos para cada curso.
- Temporalización e secuenciación dos contidos de cada curso.
- Reflexión sobre o resultado académico dos alumnos.
- Análise global do curso académico con vistas a unha posible modificación para anos posteriores.

Os indicadores de logro da escala de valoración numérica serían os seguintes:

ESCALA PARA A EVALUACIÓN DA PRÁCTICA DOCENTE

- 1- Nada ou pouco dacordo
- 2- Medianamente dacordo
- 3- Bastante dacordo
- 4- Totalmente dacordo

Indicadores de logro	1	2	3	4
1. Fago explicacións xerais para todo o alumnado, como norma xeral				
2. Ofrezco explicacións claras e ordenadas dos contidos				
3. Ofrezco a cada alumno/a as explicacións individuais que precisa				
4. Adecúo o nivel de dificultade ás características do alumnado				
5. Elaboro actividades atendendo á diversidade				
6. Pongo en práctica as medidas programadas para o alumnado con NEAE				
7. Utilizo estratexias metodolóxicas distintas en función dos temas a tratar				

8. Combino o traballo individual e en equipo, valorando o traballo de cada alumno/a				
9. Promuevo a participación activa, o diálogo, a igualdade e o respecto				
10. Consigo crear un ambiente de motivación e de curiosidade no alumnado				
11. Potencio estratexias de animación á lectura				
12. Potencio estratexias que promuevan a expresión e comprensión oral e escrita				
13. Incorporo o uso das TIC nos procesos de ensino-aprendizaxe				
14. Teño presentes os elementos transversais vinculados a cada estándar				
15. Dou a coñecer o mecanismo de avaliación				
16. Utilizo os diferentes instrumentos de avaliación programados				
17. Ofrezco ao alumnado de forma rápida os resultados das probas, traballos ...				
18. Analizo co alumnado os aspectos máis significativos derivados da corrección de probas, traballos ...				
19. Ofrezco ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus acertos e erros				
20. Evalúo a eficacia das tarefas de reforzo, ampliación, recuperación ...				
21. Ofrezco espazos de diálogo y suxerencias anónimas ao alumnado con respecto a miña labor docente				
22. Implicome en funcións de orientación do alumnado e/ou tutoría do alumnado				
23. Informo ás familias sobre o proceso de ensino-aprendizaxe				
24. Teño o apoio e implicación das familias no traballo do alumnado				
25. Acudo puntualmente al aula				
26. Acudo ás clases co material preparado				
27. Domino a materia a impartir				
Observacións:				

ESCALA PARA A EVALUACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

1- Nada ou pouco dacordo

2- Medianamente dacordo

3- Bastante dacordo

4- Totalmente dacordo

Indicadores de logro	1	2	3	4
1. Adecúase o diseño aos elementos recollidos no currículo				
2. Adecúanse as actividades propostas á consecución dos obxectivos de aprendizaxe				
3. Potenciase o uso das TIC				
4. Adecúase a secuenciación e temporalización				
5. Existe coordinación entre o profesorado do propio departamento e de outros				
6. o desenvolvemento da PD responde á secuenciación e á temporalización previstas				
7. Adecúase a secuenciación dos estándares				
8. Adecúase o grado mínimo de consecución fixado para cada estándar				
9. Asígnase a cada estándar o peso correspondiente na cualificación				
10. Vincúlase cada estándar a un ou varios instrumentos para a súa avaliación				
11. Asígnase cada estándar cos elementos transversais				
12. Fíxase unha estratexia metodolóxica común para todo o departamento				
13. Adecúanse os materiais didácticos utilizados				
14. Adecúase o libro de texto aos elementos curriculares				
15. Adecúase o plan de avaliación inicial programado				
16. Adecúanse os instrumentos de avaliación utilizados				
17. Adecúanse os criterios establecidos para a recuperación				
18. Adecúanse os criterios establecidos para a avaliación final				
19. Adecúanse os criterios establecidos para a avaliación extraordinaria				
20. Adecúanse os criterios establecidos para o seguimento e avaliación de materias pendentes				
21. Adecúanse as medidas específicas de atención ao alumnado con NEAE				
22. Adecúanse os mecanismos establecidos para a comunicación coas familias				

23. Contribúese ao Plan Lector do centro				
24. Contribúese ao Plan TIC do centro				
25. Utilízase a biblioteca do centro				
26. Adecúase o mecanismo de seguemento e revisión da PD ao longo do curso				
Observacións:				

3.15 ACTIVIDADES EXTRAESCOLARES E COMPLEMENTARIAS 3º ESO

Durante este curso non están previstas actividades fora do centro en horario lectivo ou fóra deste, aínda que o Departamento debe subliñar que se poderán levar a cabo calquera outras que de modo imprevisto poidan xurdir e que a xuízo do Departamento de Debuxo sexan un complemento educativo para o/a alumno/a.

3.16 ADENDA EN CASO DE ENSINO SECUNDARIO NON PRESENCIAL OU MIXTO POR MOR DA PANDEMIA COVID-19

Contémplanse dous posibles escenarios en función da evolución da pandemia de COVID-19 para impartir a docencia:

- Ensino presencial
- Ensino non presencial ou semipresencial

En ambos escenarios, os obxectivos e os contidos a traballar serán os mesmos xa establecidos en cada nivel.

Tamén avaliaremos, tendo en conta os mesmos criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e criterios de cualificación para cada nivel; independentemente de que o ensino sexa presencial, mixto ou non presencial.

No ensino non presencial, utilizaremos como ferramenta prioritaria a aula virtual, videoconferencias e outros medios telemáticos.

A nota da avaliación final, será calculada tal como se indica nos criterios de cualificación de cada nivel, independentemente de que o ensino sexa presencial, mixto ou non presencial.

SINATURAS

Xanceda, a 4 de outubro de 2021

José Eliseo Bello Vázquez